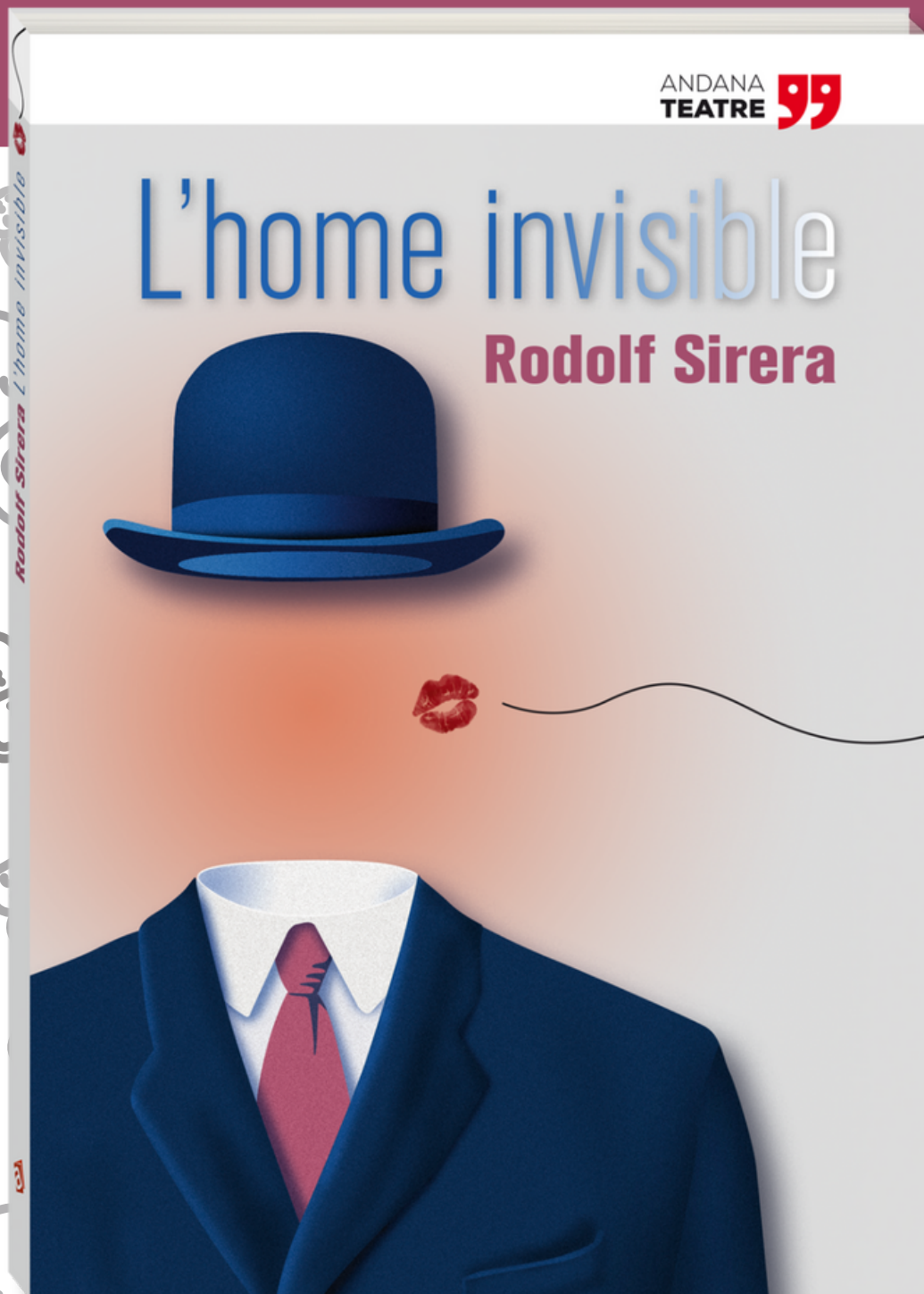

Guia de lectura

Teatre

GUIA DE L'ALUMNAT

Andana
editorial
www.andana.net

PRESENTACIÓ

L'home invisible posa sobre la taula l'eterna pregunta: Quins són els límits en què l'ètica ha de prevaldre sobre la ciència?

Aquest és un debat que, sense cap dubte, dona per a moltes hores de diàleg.

Però aquesta versió de *L'home invisible* també és teatre.

Alguna vegada has format part d'una representació teatral? Saps tot el treball de preparació i anàlisi que comporta?

En aquesta guia trobaràs una triple oportunitat de conèixer el text que has llegit: el contingut literari, el vessant dialèctic i com a l'instrument per a representar una gran funció teatral.

Comencem?

TERTÚLIES LITERÀRIES O LLIBREFÒRUM

Context:

En *L'home invisible*, el protagonista utilitza la ciència per a tornar-se invisible, però no es preocupa per les conseqüències de les seues accions. Això ens fa pensar: Els científics poden fer tot el que vulguen a condició d'avançar en les seues recerques, o han de respectar uns certs límits?

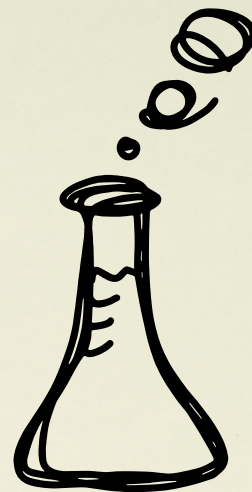
Per a debatre aquest tema, veurem algunes notícies que ens faran pensar si la ciència ha de tenir normes ètiques o no.

Proposta de debat

En la ciència, tot s'hi val o han d'existir límits ètics?

Preguntes clau per al debat

- Els científics haurien d'investigar sense límits, si això ajuda a la humanitat?
- Què passa quan els avanços científics tenen riscos per a la societat o la naturalesa?
- On posaries els límits en la ciència i per què?

Quina és la teua opinió sobre aquests titulars?

Científics canvien l'ADN d'un bebé perquè nasca sense malalties: és correcta?

La Xina crea els primers bebès modificats genèticament: avanç o perill?

Algoritmes que prediuen el que fem: espiar a les persones o ajudar?

**Hauríem de clonar animals
per a ajudar els humans?**

**Robots amb emocions:
és bona idea crear màquines
que senten?**

**Drons que poden atacar
sense que ningú els controle:
és just en la guerra?**

**És segur que els robots
decidisquen sobre la nostra
salut?**

**Usar cèl·lules mare per a
curar malalties: fins a on
hem
d'arribar?**

**Experiments amb animals:
val
la pena fer-los mal per a
millorar la nostra medicina?**

**Controlar el clima per a
frenar l'escalfament
global: solució o
problema?**

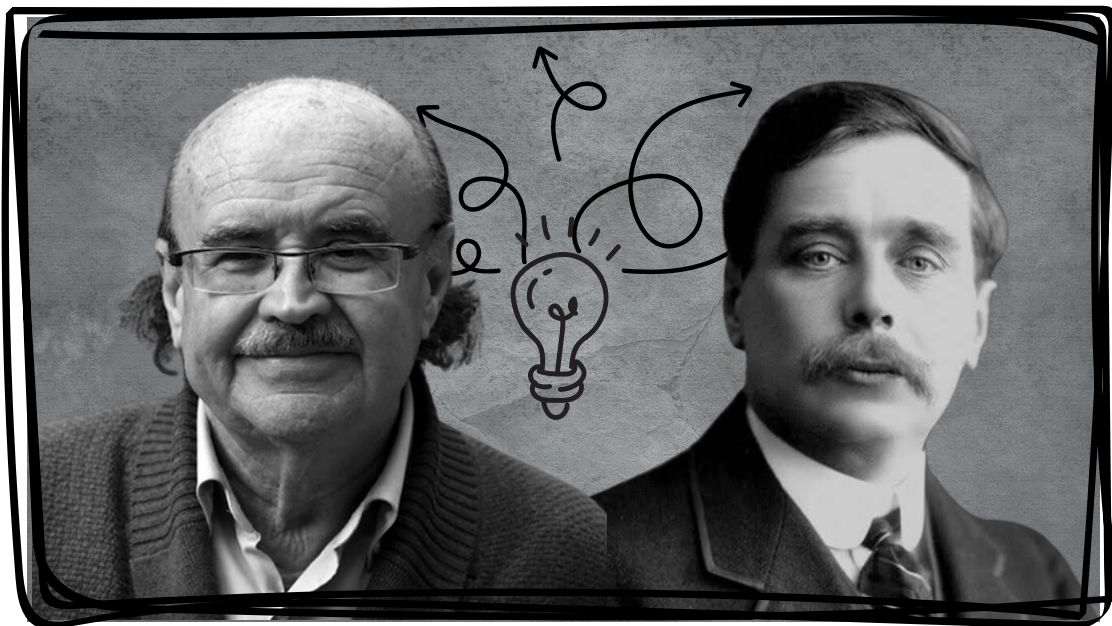
ALTRES TEMES PER A REFLEXIONAR

Fem també algunes reflexions sobre els autors

Al pròleg del llibre, Pasqual Alapont ens explica la importància de l'autor d'aquesta adaptació, Rodolf Sirera, en el món, no sols del teatre, sinó també de les sèries de televisió com a guionista.

Busca informació sobre els seus guions i digues si has vist alguna de les sèries que ha guionitzat. Coneixes a algun dels actors que hi participen? Com penses que és el treball d'actor? En què consisteix?

També ens parla de H. G. Wells, l'autor de la història original de L'home invisible. Quines altres obres famoses ha escrit? Les coneixes? Que penses que té a veure l'època en què va viure amb els seus relats?

SEGUIMENT DE LA TRAMA

Què crida l'atenció de Holmes i Watson a la fira?

Unes preguntes sobre el llibre:

Qui és Sa Excel·lència?

Sobre la nota prèvia

Quines altres obres literàries ens ha "colat" el guionista en la trama de la història original de H. G. Wells?

Com va morir el pare de Glòria Moreau?

Quina relació té Glòria amb el doctor Moreau?

Sobre les escenes

Quina pel·lícula van a veure Holmes i Watson al cine?

I amb l'home invisible?

Qui està vigilant a Holmes i Watson?

Per què pensa Griffin que Moreau és un estafador?

En el diàleg entre Holmes i Watson, es nota que un dels dos és més escèptic. Qui?

Què és la FASI?

Quina és la paraula que Griffin ha escrit a la part posterior de la pissarra?

En quin país es desenvolupa l'acció?

A què feia referència aquesta paraula?

De quina notícia es fa eco la ràdio?

Com es diu la propietària del motel?

Quin personatge es fa passar per cambrer del motel?

I el seu fill?

I qui més es fa passar també per cambrer del motel?

Qui és el Sr. Smith?

Com aconsegueix Griffin vencer a Moriarty en l'habitació del motel?

Quin menjar li agrada molt a Norman?

Resposta subjectiva

Què pensen La Sra. Bates i Norman que és Griffin?

Fes un final alternatiu al que ens proposa l'autor.

REPRESENTACIÓ I ACTIVITATS TEATRALS

Alguns exercicis de dinàmica teatral de grup:

Concentració, confiança en el grup i moviment són els pilars bàsics de l'acció teatral. Proposem en aquesta guia un breu exercici per a treballar cada pilar.

Exercici de concentració

Ens dispersarem per l'aula i cadascú pensarà en silenci en un color bàsic (per a no complicar l'exercici). Algú comptarà en veu alta 1, 2, 3 i tots diran el seu color alhora. Ho repetirem tantes vegades com calga sense canviar el color en el qual hem pensat la primera vegada, amb l'objectiu que les persones que han pensat en el mateix color s'agrupen. En haver-hi tant de soroll al mateix temps, necessitarem concentració per a identificar qui està dient el mateix color que nosaltres, bé pel seu so o per la seua gesticulació bucal.

Exercici de confiança en el grup i de moviment

Farem un passadís posant tots els alumnes els uns enfront dels altres en fila. Entre les files passarà un alumne amb els ulls embenats. Des que entre en el passadís es convertirà en una massa plàstica (com plastilina) que únicament es mou amb els contactes suaus dels seus companys que estan fent passadís. D'aquesta manera, l'alumne plàstic recorrerà el passadís canviant de postura a força de contactes suaus o carícies que interprete com una ordre de moviment. Es desplaçarà únicament si el contacte es fa en les seues extremitats inferiors i en la direcció d'avanç del passadís.

Aquest exercici ben fet és molt sensorial i relaxant. S'ha de fer, per tant, en silenci, amb una bona música i respectant la màxima que els contactes han de ser suaus. És un exercici de deixar-se portar.

Una vegada l'alumne arribe al final del passadís, entrarà a formar part d'una de les files i el primer de la fila passarà a ser l'alumne plàstic. Així successivament.

Role Play i creació de personatges:

Una de les formes més directes per representar bé un personatge és identificar-lo amb un físic, un caràcter i unes motivacions concretes. Aquests exercicis poden ajudar a fer-ho.

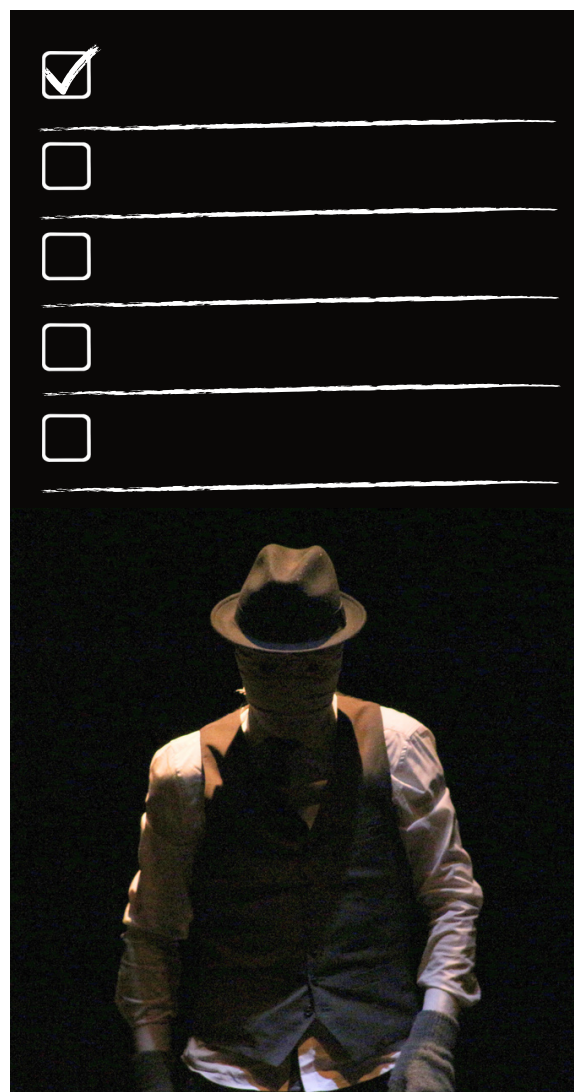
Fitxa de personatge

Farem una anàlisi morfològica detallada de cada personatge.

Com és físicament? Quina edat té? Com és la seua constitució? Té algun defecte físic o alguna lesió que li canvie la postura? A qui s'assembla? (Podem buscar una foto en internet d'una persona semblant al personatge que tenim al cap que ens ajude a visualitzar-lo).

També farem una anàlisi motivacional del personatge. Es pot deduir el seu caràcter llegint entre línies, és a dir, a partir de la informació que el text ens suggereix, sense donar-la de forma explícita.

Què fa quan no treballa? Té aficions? Té amics? Com són? Quina música escolta? Què li agrada menjar? Quins són els seus tres trets principals? Per què es comporta de la manera que ho fa? Com ha sigut en la infantesa? Què faria si es trobara un gos abandonat en la porta de sa casa?

Desenvolupament del personatge

Ara cal que adaptem el nostre físic al personatge.

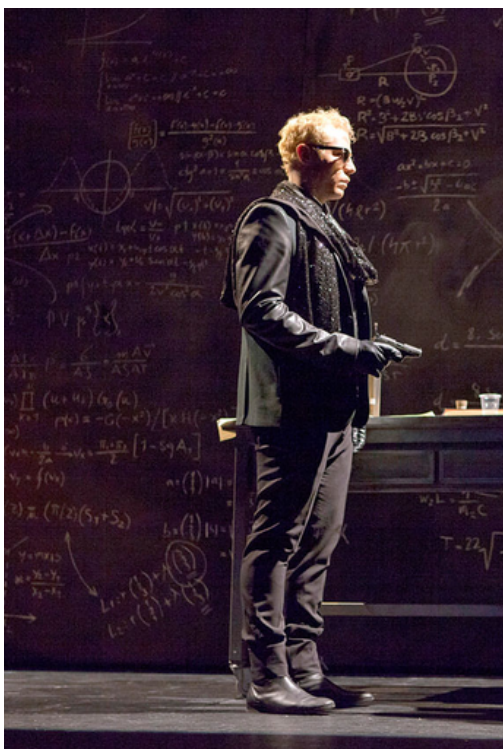
Per això hem de pensar primer en la veu que té. Pot ser una veu suau i tranquil·la, greu, aguda i impostada, pot tindre defectes en la parla... També pot tindre un riure cridaner.

Hauríem de tindre en compte l'anàlisi morfològica que hem fet, ja que molts trets físics poden definir la veu del personatge.

Una vegada tenim la veu del personatge hem de saber caminar com ell. Ens desplaçarem per l'espai en silenci adaptant a poc a poc el nostre moviment de marxa a com ho faria ell tenint en compte la seua morfologia física, edat i trets físics diferencials. Si té una lesió, té una edat o constitució determinada, això afectarà la seua postura al caminar.

Provarem el nostre caminar de personatge per sobre de diverses "textures" imaginàries: per un camí normal, per dins d'una massa de xiclet, entre arena, per una massa de ciment fresc...

Cada alumne podria fer la seua proposta de creació de cadascun dels personatges en una mena de pluja d'idees, ja que l'observació dona peu a noves idees o contradiccions que enriqueixen la visió que pot tindre la resta.

Un exemple gràfic.

Com és la Sra. Bates?

- Té vora 45 anys, però sembla més major.
- Té sobrepès.
- Li fa pudor l'alé i té les dents brutes.
- Té les cames plenes de varius.

La Sra. Bates és vidua. El seu matrimoni no era feliç. Es casà per escapar d'una casa on tot eres discussions i la situació no feu sinó empitjorar. A la mort del seu marit s'hagué d'encarregar d'un negoci que fa anys que no funciona. També ha tingut mala sort en això. Estima el seu fill, però el seu caràcter malcarat no deixa que es perceba aquesta estima.

L'escenografia:

Per acabar la nostra preparació a l'espectacle teatral farem un disseny de l'escenografia, vestuari, attrezzo i il·luminació. Totes aquestes tasques es poden fer tant de manera consensuada, després d'una pluja de propostes individuals, com de manera cooperativa amb encarregats de cadascuna de les parcel·les.

Attrezzo

És necessari fer una llista molt detallada de tots els elements que formen part de cada escena. Desglossarem el text en escenes o localitzacions i anotarem cada objecte o mobiliari que caldria per a l'acció.

Vestuari

De la mateixa manera, farà falta un disseny del vestuari que porta cada personatge. Hem de tindre molt present l'època en què es desenvolupa l'acció. Per aquesta part creativa podem gastar tècniques de dibuix, collage, etc.

El disseny de vestuari no ha de ser necessàriament realista en el sentit d'adaptar-lo a les possibilitats reals. Si finalment representem, ja adaptarem aquesta realitat a les idees de disseny que havien quedat marcades.

Escenografia

Encara que el text ens dona pautes en les acotacions de com ha de ser l'escenografia, hauríem d'arribar en aquesta part de disseny a una visió més concreta.

On estarà situada cada peça del attrezzo?

Com es canvia d'una escena a l'altra?

El disseny de les escenes també pot dur-se a terme amb distintes tècniques creatives.

Com ja s'ha plantejat, és molt important tindre en compte el canvi d'una localització o escenografia a una altra, ja que hem de pensar moviments de teló, accions de tramoia manejant objectes, etc.

També és important en aquest punt, i en aquesta obra en concret, desenvolupar els trucs de màgia que haurem de representar. Com fem que quan Griffin es trau el guant la mà siga invisible? I que la roda de la gàbia gire?

Un exemple gràfic.

ESCENA LABORATORI

PERXA

PISSARRA

TAULA AMB MATERIAL
LABORATORI
I GÀBIA

CANVI A ESCENA ESTUDI: En OBSCUR tramoista vestit de negre tanca la pissarra i la gira (passa a ser un mapa antic de Londres) i amaga el material de laboratori i la gàbia baix la taula i col·loca una màquina d'escriure.

ESCENA ESTUDI

PERXA

MAPA GEGANT
DE LONDRES

TAULA AMB MÀQUINA
D'ESCRUIRE

CANVI A ESCENA LABORATORI: En OBSCUR tramoista vestit de negre gira el mapa que passa a ser pissarra i l'obri. Amaga la màquina d'escriure baix la taula i col·loca el material de laboratori i la gàbia.

Il·luminació

Per acabar, amb tota l'escenografia dissenyada i els objectes situats, haurem de pensar què s'ha de reforçar en cada moment amb l'ajuda de les llums.

Un bon joc de llums també és molt rellevant per a l'èxit dels nostres trucs de màgia.

Encara que no tinguem possibilitats tècniques de dur-ho a terme, sempre és molt important marcar on està el focus de l'escena.

Les coses que podem controlar amb la il·luminació són:

- **DIRECCIÓ**

Se sol dir que la dificultat no està només en decidir on col·locar el focus de llum, sinó on no col·locar-lo perquè no atraga l'atenció allò que no volem que ho faci.

- **QUANTITAT DE LLUM**

A banda de fer focus en la part escenogràfica o personatge que volem, la quantitat de llum determinarà el caràcter emocional de l'escena. Una il·luminació fosca pot inspirar tristesa així com una il·luminació forta pot evocar sorpresa o alegria.

- **COLOR**

L'elecció del color estarà determinada per les tonalitats utilitzades en l'escenografia i el vestuari; així com per la proposta dramàtica. Hem de fer servir els nostres coneixements sobre el color, tant a nivell de sensacions (psicologia del color) com per la combinació dels mateixos (teoria del color) per aconseguir el propòsit desitjat.

- **TEXTURA**

Fem servir llum difusa o enfocada? Aquesta qualitat de la llum afecta directament l'atmosfera general i el contrast. La llum difusa genera una atmosfera tèrbola, d'ombres suaus, i l'enfocada dona una sensació de transparència, d'atmosfera neta.

- **MOVIMENT**

El desplaçament del feix de llum típic és el canó de seguiment.

- **DISTRIBUCIÓ**

Per últim podem parlar del control de la distribució de l'escenari que il·luminem, i des d'on. Quines parts "ensenyem" o quines apareixen quan ens interessa. L'ús de tuls ens permet modificar els espais escènics de forma "màgica".